

Столична община

София 1000 ул. "Московска" 33, телефонен номератор 9377xxx, факс 9810653, www.sofia.bg

**ДО
КМЕТ НА РАЙОН
ДО
ДИРЕКТОР НА УЧИЛИЩЕ/ДЕТСКА ГРАДИНА**

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН / ГОСПОЖО КМЕТ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН / ГОСПОЖО ДИРЕКТОР,**

Столична община, дирекция „Превенция, интеграция спорт и туризъм“ продължава реализирането на Проект „Шахът - свободно общуване и интелектуално развитие“ и през 2018 г.

Планирани са дейности в няколко етапа: Обучителен семинар, Градско първенство по шахмат за столичните клубове, Турнир на столичните училища „Златна пешка“.

Дирекцията инициира провеждането на обучение за учители - предучилищна и начална педагогика, целодневна форма на обучение, за педагози от детски градини и общински училища /начален и прогимназиален етап на обучение/. Предстоящият семинар дава възможност и за участие на родители, които имат желание да се включат в начално въвеждащо обучение по шах, представяне на интерактивни игри и въвеждане в необятния свят на шаха- история и любопитни факти, методи и подходи за развитие на логическото мислене и интелектуалното развитие на децата.

На 20 и 21 април 2018 г /петък и събота / в Столична община, ул. „Оборище“ № 44, ет. 1 ще се проведе обучителен семинар на тема: „Шахът – общуване и интелектуално развитие.

Атрактивни форми за начално въвеждащо обучение по шахмат“ при следния часови график:

- **20 април /петък/ от 13.00 до 17.30 часа;**
- **21 април /събота / от 09.00 часа до 12.30 часа.**

Целта на семинара е да даде възможност на учители и родители да използват интерактивни методи, логически игри и въведат децата в света на шаха.

Водещ на семинара е доцент д-р Радислав Атанасов - преподавател от НСА „Васил Левски“, сектор „Шахмат“. В обучението ще вземат участие и представители на столични шахматни клубове.

Програмата включва интересни предизвикателства, творчески задачи и разбира се, възможност за допълнителни награди за най- нестандартните идеи. Столична община ще осигури специална награда за креативен подход при обучението на деца и представяне на техники и технологии.

Всички разходи по семинара се осигуряват от Столична община. Участниците получават сертификат за участие в обучението, подписан от Ректор на НСА „В. Левски“ и Кмет на Столична община.

В тази връзка, моля за Вашето съдействие, относно информиране на учителите и родителите в образователните институции /детски градини и училища/ в поверения Ви район за **предстоящия семинар на тема „Шахът - свободно общуване и интелектуално развитие. Атрактивни форми за начално въвеждащо обучение по шахмат“**.

Възможностите на организаторите са обхват на група до 40 участници.

Първите подали заявка за участие ще бъдат приоритетно включени.

Срокът за подаване на заявка-формуляр е 18 април 2018 г.

Координатор за Столична община на предстоящия обучителен форум е Десислава Темелкова - тел: 0884 322 643

При декларирано желание за включване в семинара по шахмат, моля да представите Вашите заявки на по електронна поща: e-mail: dtemelkova@sofia.bg

Приложение: 1. Заявка-формуляр за участие в семинара
2. Програма на семинара

С уважение,

ДОЦ. Д-Р ТОДОР ЧОБАНОВ

Заместник - кмет на Столична община

Съгласувал:

Иrena Димитрова, директор дирекция ПИСТ

Столична община

София 1000 ул. "Московска" 33, телефонен номератор 9377xxx, факс 9810653, www.sofia.bg

ОБРАЗОВАТЕЛЕН СЕМИНАР

на тема

„Свободно общуване и интелектуално развитие“

за учители - предучилищна и начална педагогика, целодневна форма на обучение, за педагози от детски градини и общински училища /начален и прогимназиален етап на обучение/ имащи отношение и желание да бъдат „посланици“ на шахматната игра

УЧЕБНА ПРОГРАМА

I. Анотация:

Главната цел на курса е да осигури начално ниво на грамотност по шахмат на възпитателките от детските градини и началните училища, която да им бъде полезна при работата с децата. Методологическа основа на програмата е системният, интердисциплинарен подход. Нейна дидактическа основа е проблемното обучение по време на игрово противоборство.

II. Очаквани резултати:

От участниците се очаква да получат начална (въвеждаща) шахматна грамотност. Да изградят понятие и усет за образователните и възпитателни възможности на шахмата, както и за средствата, чрез които те се овладяват - самостоятелност, критичност, независимост, дисциплина, организираност, отговорност и респект към правилата и другите хора. Да се развият сетивни и когнитивни умения за логическо и интелектуално развитие.

III. Цели на обучението по шахмат:

От участниците се очаква да получат начална (въвеждаща) шахматна грамотност, както и да помогнат на децата:

- 1) Да преминат от предметно-действено към абстрактно-логическо мислене с елементи на антиципация и децентрация. Отборната игра.
- 2) Да развият ключови компетентности на децата, както и техните психически познавателни процеси - памет, внимание, мислене, представа, въображение с акцент върху концентрацията и търпението. Позволява да се работи върху развитието на отделните психически процеси. Сензорната депривация.
- 3) Да подпомогнат, както академичната, така и социалната дисциплина.
- 4) Да усвоят начални принципи на икономичност и управление на човешките и материални ресурси.
- 5) Да повишат умението за следване на ред, навици за общуване с връстниците
- 6) Да подобрят социализацията си в интерактивна среда.
- 7) Да стимулират мотивацията за четене и учене.
- 8) Да създават понятия за време, пространство и материя по пътя на играта.
- 9) Да отделят най-важното от второстепенното.

IV. Предимства и задачи на обучението по шахмат :

- 1) Шахматът се практикува от 6 г. възраст до края на живота, предпазва от наркотици и Алцхаймер
- 2) Шахматът дава възможност на децата да излизат от рамките на учебния процес, при който учителят е винаги последна и винаги водеща инстанция при познавателното търсене. В обучението по шахмат учителят може да бъде и предимно фасилитатор и катализатор на познавателния и изследователски процес.

В социален план това предимство е много важно - децата не са само подчинени, а се учат на взаимодействие с възрастния, на самостоятелност и лидерство в групата.

- 3) При обучението по шахмат е важно разбирането, мисленето и предвиждането, а не наизустяването; съзиданието, а не репродукцията. Мисленето преобладава над паметта, но и двете се развиват.
- 4) Шахматът набляга върху относителността на теоретичните знания при практическото им прилагане.
- 5) Шахматът учи на целеполагане, планиране и последователност при реализиране на решенията за действие.
- 6) Възпитава в сериозно отношение и самокритичност към собствените и чужди грешки, започвайки от себе си.
- 7) Намалява феминизацията в предучилищната и началната образователна сфера.
- 8) Създава условия за индивидуализиране възпитанието, образоването и обучението

V. Тематично съдържание на програмата

1. Какво е шахматът - игра, изкуство, наука, спорт и професия. История на възникването - легенди и притчи. Митовете в ерата на компютрите.
2. Шахматното табло и неговата география. Геометрия в шахмата - диагонали, вертикални, хоризонтали. Значението на центъра. Флангове. Шахматът като военно-стратегическа игра.
3. Правилник на шахматната игра. Движение и сила на фигураните - относителност. Специални ходове. Рокада, анпасан, бито поле, виличка, пис, жадуп. Особености на играта с пешките. Произвеждане на дама.
4. Принципи на игра в шахмата - принципи на игра в дебюта, мителшила и ендшила. Грешки и последици при нарушаване на принципите.
5. Шахматна символика (устна и писмена) и шахматната нотация. Запис на партиите.
6. Въвеждащи тактически прийоми - открит шах, двоен шах, двоен удар, свръзка, рентген, отвличане, завличане, мелница и др. Комбинациите в шахмата. Видове комбинации. Примери за матови комбинации.
7. Елементи на шахматната стратегия - открити линии и диагонали, слаби полета, двойка офицери, пешечни структури, открит и закрит център, положение на царя, взаимодействие на фигураните. Маневриране.
8. Критерии и ориентирни за оценка на позицията. Планът в шахматната партия. Атака и защита и техните основни принципи.
9. Как да играем в ендшила. Елементарни ендшили. Ролята на царя. Опозиция. Правило на квадрата. Цугцванг. Защитената проходна пешка.
10. Шахматното време. Механичен и електронен часовник.

VI. Литература

1. Колчакова, Ж. - Шахмат за най-малките, София 1988
2. Бургес, Д., Бернат, Р., Вилалта, И. - Шах за всички, книги 1 и 2.
3. Кастро, Х. - Искам всичко да знам - N 17 Шах и мат, София, Прес, 2001
4. Иайд, Джеймс - Енциклопедия по шахмат, Книгомания, Китай 2010
5. Бланко, Ю. - Защо изучаваме шахмат в училище, С.2000
6. Долби, Е. - Пълен наръчник по шах, изд. къща Труд, 2005
7. Каспаров, Г. - Животът като шахматна партия, С. Милениум, 2007

Столична община и НСА „Васил Левски” – сектор „Шахмат”

ЗАЯВКА

**ЗА УЧАСТИЕ В СЕМИНАР НА ТЕМА:
„Атрактивни форми за въвеждащо обучение по шахмат”
20 и 21 април 2018 г.**

Училище/ детска градина: .....

Район: .....

№	УЧИТЕЛ – трите имена	Образование - специалност, степен на преподаване	телефон/ e-mail адрес:
1			
2.			
3.			
4.			
5.			

Директор: .....

Телефон за контакт: .....